

Київський університет імені Бориса Грінченка
Факультет економіки та управління
Кафедра міжнародної економіки

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної та
навчальної роботи
О.Б. Жильцов
« _____ » _____ 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
МІЖНАРОДНИЙ БІЗНЕС

для студентів

спеціальності

051 Економіка

освітнього рівня

другого (магістерського)

освітньої програми

051.00.02 Міжнародна економіка

Київ – 2023

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти
Програма № 1509/23
Насимчук
(підпис) (прізвище, ініціали)
« _____ » _____ 2023 р.

Розробники:

Іващенко Оксана Андріївна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри міжнародної економіки Київського університету імені Бориса Грінченка.

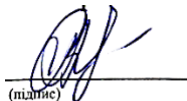
Викладачі:

Іващенко Оксана Андріївна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри міжнародної економіки Київського університету імені Бориса Грінченка.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри міжнародної економіки

Протокол від 1 вересня 2023 р. № 11

Завідувач кафедри

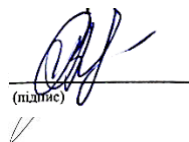

(підпис)

А.В. Шлапак

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми (керівником освітньої програми) **Міжнародна економіка**

01.09.2023 р.

Керівник освітньої програми

(підпис)

А.В. Шлапак

Робочу програму перевірено

01.09.2023 р.

Заступник директора/декана

О.О. Казак

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__»__ 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__»__ 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__»__ 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__»__ 20__ р., протокол № ____

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни	обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	5 / 150	
Курс	1	1
Семестр	1	1
Кількість змістових модулів з розподілом:	5	
Обсяг кредитів	5	5
Обсяг годин, в тому числі:	150	150
Аудиторні	40	20
Модульний контроль	10	-
Семестровий контроль	30	
Самостійна робота	70	130
Форма підсумкового контролю	екзамен	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни: формування у студентів системи спеціальних знань щодо специфіки функціонування сучасного міжнародного бізнесу, стратегій міжнародних компаній на закордонних ринках, а також розвиток аналітичних навичок у процесі аналізу умов внутрішнього та зовнішньоекономічного середовища.

Завдання дисципліни:

- розкрити сутність сучасного міжнародного бізнесу як явища суспільного життя та сфери господарської діяльності;
- визначити середовище міжнародного бізнесу, закономірності, тенденції і проблеми розвитку в умовах глобалізаційних процесів;
- визначити основні елементи фінансового менеджменту у суб'єктів міжнародного бізнесу
 - дослідити аспекти стратегічного менеджменту у міжнародному бізнесі;
 - проаналізувати маркетинговий комплекс міжнародного бізнесу;
 - дослідити розвиток електронної комерції в міжнародному бізнесі;
 - розкрити особливості системи управління людськими ресурсами в міжнародному бізнесі;
 - проаналізувати специфіку корпоративної культури та етики міжнародного бізнесу.

3. Результати навчання за дисципліною

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач освіти повинен **знати:**

- сутність міжнародного бізнесу, його значення та еволюцію, чинники і рівні розвитку, особливості економічних законів, закономірностей та принципів у сфері міжнародного бізнесу;
- понятійний апарат міжнародного підприємництва та теорій міжнародної торгівлі;
- форми міжнародного бізнесу, стратегії проникнення на міжнародні ринки;
- особливості фінансового менеджменту, міжнародного маркетингу, та управління персоналом в міжнародних компаніях.

вміти:

- володіти теоретичними поняттями і категоріями у галузі міжнародного бізнесу;
- творчо аналізувати стратегії міжнародного бізнесу, виявляти проблеми і тенденції їх розвитку;
- обґрунтовувати рішення у сфері міжнародних економічних відносин та міжнародного бізнесу;
- знаходити необхідні інформаційні джерела для здійснення аналітичних завдань та поповнення знань;
- розробляти бізнес-проекти, мотивувати найманих працівників, рухатися до визначених цілей та розуміти соціальну відповідальність підприємницької діяльності;
- визначати функціональні ділянки та їх взаємозв'язки, налагоджувати комунікації між суб'єктами міжнародного бізнесу;
- використовувати набуті знання у практичній зовнішньоекономічній діяльності, враховуючи тенденції і перспективи розвитку міжнародного бізнесу;
- будувати власну кар'єрну траєкторію.

Програмні компетентності:

ЗК1	Здатність генерувати нові ідеї (креативність)
ЗК4	Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності)
ЗК5	Здатність працювати в команді
ЗК6	Здатність розробляти та управляти проектами
ЗК7	Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів)
СК8	Здатність оцінювати можливі ризики, соціально-економічні наслідки управлінських рішень
СК 11	Здатність планувати і розробляти проекти у сфері економіки, здійснювати її інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення
СКУ12	Здатність визначати фактори впливу, тенденції та впроваджувати механізми регулювання для забезпечення лідируючих конкурентних позицій соціально-економічних систем різних рівнів на міжнародному ринку
СКУ13	Здатність системно мислити при формуванні та реалізації муніципальних програм і проектів у сфері міжнародної економіки

Програмні результати навчання:

PH01	Формулювати, аналізувати та синтезувати рішення науково-практичних проблем
PH02	Розробляти, обґрунтовувати і приймати ефективні рішення з питань розвитку соціально-економічних систем та управління суб'єктами економічної діяльності
PH04	Розробляти соціально-економічні проекти та систему комплексних дій щодо їх реалізації з урахуванням їх цілей, очікуваних соціально-економічних наслідків, ризиків, законодавчих, ресурсних та інших обмежень
PH06	Оцінювати результати власної роботи, демонструвати лідерські навички та уміння управляти персоналом і працювати в команді
PH07	Обирати ефективні методи управління економічною діяльністю, обґрунтовувати пропонувані рішення на основі релевантних даних та наукових і прикладних досліджень
PH09	Приймати ефективні рішення за невизначених умов і вимог, що потребують застосування нових підходів, методів та інструментарію соціально-економічних досліджень
PH12	Обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання, враховуючи цілі, ресурси, обмеження та ризики
PH15	Організувати розробку та реалізацію соціально-економічних проектів із урахуванням інформаційного, методичного, матеріального, фінансового та кадрового забезпечення
PHY16	Розробляти заходи щодо забезпечення лідерства на міжнародному ринку із урахуванням потенціалу соціально-економічних систем різного рівня в глобальному середовищі
PHY17	Здійснювати стратегічний аналіз конкурентних переваг суб'єктів міжнародної економіки в умовах глобалізації світового господарства

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

№ п/ п	Назви теоретичних розділів	Усього	Розподіл годин за видами робіт				
			Аудиторні			Модульний контроль	Самостійна робота
			Лекцій	Практичні	Семинари		
Змістовий модуль 1. Теоретичні засади функціонування міжнародного бізнесу							
1	Тема 1. Міжнародний бізнес в епоху глобалізації	8	2	2	-	-	4
2	Тема 2. Міжнародне бізнес-середовище	10	2	2	-	-	6
	Модульний контроль	2				2	
Разом за змістовим модулем		20	4	4	-	2	10
Змістовий модуль 2. Міжнародна торгівля та міжнародне інвестування як основні форми міжнародного бізнесу							
4	Тема 3. Торговельні форми міжнародного бізнесу	10	2	2	-	-	6
5	Тема 4. Інвестиційні форми міжнародного бізнесу	10	2	2	-	-	6
	Модульний контроль	2				2	
Разом за змістовим модулем		22	4	4		2	12
Змістовий модуль 3. Фінансовий менеджмент в міжнародному бізнесі							
5	Тема 5. Механізм здійснення міжнародних розрахунків.	10	2	2	-		6
6	Тема 6. Механізм валютного регулювання в міжнародному бізнесі	8	1	1	-		6
7	Тема 7. Механізм здійснення міжнародних кредитно-фінансових операцій	8	1	1	-		6
	Модульний контроль	2				2	
Разом за змістовим модулем		28	4	4	-	2	18
Змістові модулі 4-5. Особливості організації та управління міжнародним бізнесом							
8	Тема 8. Стратегічний менеджмент в міжнародному бізнесі	10	2	2	-		6
9	Тема 9. Маркетинг як інструмент міжнародного бізнесу	10	2	2	-		6
10	Тема 10. Електронна комерція в міжнародному бізнесі	10	2	2			6
11	Тема 11. Управління трудовими відносинами в міжнародному бізнесі	8	1	1			6
12	Тема 12. Ділова культура і соціальна відповідальність в міжнародному бізнесі	8	1	1			6
	Модульний контроль	4				4	
Разом за змістовими модулями		50	8	8	-	4	30
Семестровий контроль		30					
Разом		150	20	20		10	70

Тематичний план для заочної форми навчання

№ п/ п	Назви теоретичних розділів	Усього	Розподіл годин за видами робіт				
			Аудиторні			Модульний контроль	Самостійна робота
			Лекції	Практичні	Семинари		
Змістовий модуль 1. Теоретичні засади функціонування міжнародного бізнесу							
1	Тема 1. Міжнародний бізнес в епоху глобалізації	16	1	1	-		14
2	Тема 2. Міжнародне бізнес-середовище	14	1	1	-		12
Разом за змістовим модулем		30	2	2	-	-	26
Змістовий модуль 2. Міжнародна торгівля та міжнародне інвестування як основні форми міжнародного бізнесу							
4	Тема 3. Торговельні форми міжнародного бізнесу	14	1	1	-		12
5	Тема 4. Інвестиційні форми міжнародного бізнесу	14	1	1	-		12
Разом за змістовим модулем		28	2	2		-	24
Змістовий модуль 3. Фінансовий менеджмент в міжнародному бізнесі							
5	Тема 5. Механізм здійснення міжнародних розрахунків	12	1	1	-		10
6	Тема 6. Механізм валютного регулювання в міжнародному бізнесі	10	-	-	-		10
7	Тема 7. Механізм здійснення міжнародних кредитно-фінансових операцій	12	1	1	-		10
Разом за змістовим модулем		34	2	2	-	-	30
Змістові модулі 4-5. Особливості організації та управління міжнародним бізнесом							
8	Тема 8. Стратегічний менеджмент в міжнародному бізнесі	12	1	1	-		10
9	Тема 9. Маркетинг як інструмент міжнародного бізнесу	12	1	1	-		10
10	Тема 10. Електронна комерція в міжнародному бізнесі	12	1	1	-		10
11	Тема 11. Управління трудовими відносинами в міжнародному бізнесі	12	1	1	-		10
12	Тема 12. Ділова культура і соціальна відповідальність в міжнародному бізнесі	10	-	-	-		10
Разом за змістовими модулями		58	4	4	-	-	50
Семестровий контроль							
Разом		150	10	10		-	130

5. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФУНКЦІОНУВАННЯ МІЖНАРОДНОГО БІЗНЕСУ

Тема 1. Міжнародний бізнес в умовах глобалізації

Суть та підходи до визначення міжнародного бізнесу. Ключові відмінні ознаки міжнародного бізнесу. Причини та мотиви здійснення міжнародного бізнесу. Особливості сучасного міжнародного бізнесу. Основні етапи розвитку міжнародного бізнесу. Комерційна ера. Ера експансії. Ера концесій. Ера національних держав. Ера глобалізації.

Види міжнародного бізнесу, їх характеристика: експорт, імпорт, ліцензування, франчайзинг, управління контрактами, проекти «під ключ», прямі іноземні інвестиції, аутсорсинг, офшоринг,

Суб'єкти міжнародного бізнесу, їх характеристика: міжнародні стратегічні альянси, спільні підприємства, акціонерні товариства, командитні товариства, товариства з обмеженою відповідальністю, багатонаціональні підприємства, одноосібне володіння.

Тема 2. Міжнародне бізнес-середовище

Фактори міжнародного бізнес-середовища. Характеристика економічного середовища. Характеристика політичного середовища. Характеристика культурного середовища. Характеристика соціального середовища. Характеристика технологічного середовища.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. МІЖНАРОДНА ТОРГІВЛЯ ТА МІЖНАРОДНЕ ІНВЕСТУВАННЯ ЯК ОСНОВНІ ФОРМИ МІЖНАРОДНОГО БІЗНЕСУ

Тема 3. Торговельні форми міжнародного бізнесу

Суть та принципи міжнародної торгівлі. Вільна торгівля та її основні переваги і недоліки. Протекціонізм та його інструменти. Переваги та недоліки політики протекціонізму.

Основні показники розвитку міжнародної торгівлі: показники обсягів; показники структури; показники динаміки; показники результатів.

Форми міжнародної торгівлі товарами. Традиційна торгівля та торгівля в межах кооперації. Характерні ознаки біржової торгівлі та торгівлі на аукціонах. Особливості торгівлі на міжнародних тендерах, міжнародних ярмарках та міжнародних виставках. Зустрічна торгівля та зустрічні закупівлі, товарообмін, компенсаційна торгівля, клірингова торгівля, операції з давальницькою сировиною як особливі види торговельних форм міжнародного бізнесу.

Тема 4. Інвестиційні форми міжнародного бізнесу

Міжнародні інвестиції та міжнародний рух капіталу. Поняття країни-донора та країни-реципієнта інвестицій. Витік (відтік) капіталу та чистий приплив капіталу. Відмінність між прямими та портфельними іноземними інвестиціями. Мотиви та причини зарубіжного інвестування.

Суть та ознаки міжнародного інвестиційного ринку. Факторні, товарні та фінансові ринки в структурі міжнародного інвестиційного ринку. Грошовий ринок, ринок капіталу, ринок цінних паперів як складові фінансового ринку. Основні види цінних паперів та їх характеристика.

Механізм регулювання міжнародної інвестиційної діяльності. Інструментарій адміністративно-правового, економічного та соціально-психологічного регулювання.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3.

ФІНАНСОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ В МІЖНАРОДНОМУ БІЗНЕСІ

Тема 5. Механізм здійснення міжнародних розрахунків

Поняття та види розрахунків в міжнародному бізнесі. Поняття та учасники транскордонного переказу, їх основні дії. Процес здійснення транскордонного переказу. Переваги та недоліки використання транскордонного переказу.

Розрахунки у вексельній формі. Учасники вексельної форми розрахунків, їх основні дії. Технологія використання простого та переказного векселів. Переваги та недоліки використання вексельної форми розрахунків.

Розрахунки у формі інкасо. Учасники інкасової форми розрахунків та їх основні дії. Уніфіковані правила по інкасо. Технологія здійснення документарного інкасо відповідно до класифікації його видів. Переваги та недоліки використання інкасової форми розрахунків.

Акредитивна форма розрахунків. Учасники акредитивної форми розрахунків та їх основні дії. Уніфіковані правила і умови використання документарного акредитиву. Технологія здійснення документарного акредитива відповідно до класифікації його видів. Переваги та недоліки використання акредитивної форми розрахунків.

Тема 6. Механізм валютного регулювання в міжнародному бізнесі

Поняття та види валютних рахунків в системі міжнародних розрахунків. Характеристика поточних валютних рахунків. Характеристика розподільчих валютних рахунків. Строки здійснення розрахунків в іноземній валюті. Підстави та види відповідальності за порушення валютного законодавства.

Загальні умови торгівлі іноземною валютою. Суб'єкти міжбанківського валютного ринку, їх функції. Умови здійснення валютних операцій на міжбанківському валютному ринку: «тод», «том», «спот», «форвард». Порядок обов'язкового продажу іноземної валюти. Документи необхідні для вільного продажу валюти. Порядок купівлі іноземної валюти.

Тема 7. Механізм здійснення міжнародних кредитно-фінансових операцій

Поняття та види міжнародних кредитно-фінансових операцій. Технологія кредитування експортера. Особливості кредитування нерезидентами. Особливості кредитування у формі врахування векселів. Особливості кредитування під державні гарантії.

Сутність міжнародних лізингових операцій та їх призначення. Об'єкти лізингу. Учасники лізингових операцій та їх основні дії. Класифікація лізингових операцій та технологія їх здійснення.

Поняття міжнародного факторингу, основні характеристики. Особливості факторингу та уступки вимоги. Особливості факторингу та кредиту. Особливості факторингу та врахування векселів. Особливості факторингу та страхування ризиків. Учасники факторингових операцій та їх основні дії. Класифікація факторингових операцій та технологія їх здійснення. Переваги та недоліки використання факторингу.

Сутність міжнародних форфейтингових операцій. Порівняльна характеристика факторингових та форфейтингових операцій. Основні учасники форфейтингових операцій та їх основні дії. Класифікація форфейтингових операцій та технологія їх здійснення. Переваги та недоліки використання форфейтингу.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 4-5. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА УПРАВЛІННЯ МІЖНАРОДНИМ БІЗНЕСОМ

Тема 8. Стратегічний менеджмент в міжнародному бізнесі

Завдання міжнародного стратегічного менеджменту. Сутність стратегій та причини їх вибору в контексті розвитку міжнародного бізнесу. Стратегічні альтернативи. Еволюція основних стратегій. Групи еталонних стратегій розвитку міжнародного бізнесу. Організація стратегічного планування в міжнародній фірмі, передумови формування стратегії міжнародних фірм. Види міжнародних стратегій. Алгоритми стратегічного планування. Корпоративні стратегії розвитку. Корпоративні стратегії здійснення закордонних операцій. Практика розробки і реалізації стратегічних планів багатонаціональних підприємств.

Тема 9. Міжнародний маркетинг як інструмент міжнародного бізнесу

Сутність і сфера дії міжнародного маркетингу. Маркетингове середовище міжнародного бізнесу. Особливості міжнародних маркетингових досліджень та сегментації міжнародних ринків. Характеристика основних стадій процесу проведення міжнародного маркетингового дослідження. Етапи сегментування міжнародних ринків. Міжнародний маркетинг-мікс. Концепція 4 P. Брендінг-маркетинг. Міжнародна дистрибуція. Канали розподілу.

Тема 10. Електронна комерція в міжнародному бізнесі

Суть і зміст електронної комерції. Переваги та характерні риси електронної комерції. Електронна комерція як форма ведення бізнесу. Механізми функціонування глобальної електронної торгівлі. Інфраструктура та менеджмент систем електронного бізнесу. Сучасні електронні біржові системи. Складові електронної комерції. Сектор B2B. Сектор B2C. Сектор B2G. Сектор C2B. Сектор C2C. Сектор C2G. Сектор G2B. Сектор G2C. Сектор G2G. Електронні платіжні системи. Внутрішньодержавна та міжнародна платіжна система. Переваги та недоліки використання електронних грошей при здійсненні оплат в міжнародному бізнесі.

Тема 11. Управління людськими ресурсами та трудовими відносинами в міжнародному бізнесі

Особливості управління людськими ресурсами в міжнародному бізнесі. Характеристика основних факторів, що впливають на особливості управління людськими ресурсами. Основні елементи системи управління людськими ресурсами. Планування персоналу. Відбір і підбір персоналу. Зовнішній рекрутинг. Внутрішній рекрутинг. Етноцентризм. Поліцентризм. Регіоцентризм. Геоцентризм. Адаптація персоналу. Навчання і розвиток персоналу. Оцінка персоналу. Мотивація та стимулювання персоналу. Моделі мотивації. Особливості формування соціально-трудова відносин в міжнародному бізнесі. Лідерство в міжнародному бізнесі.

Тема 12. Ділова культура і соціальна відповідальність в міжнародному бізнесі

Сутність культури та її значення в міжнародному бізнесі. Характеристика основних елементів культури. Важливість культури в різноманітних бізнес-контекстах. Типологія культурних вимірів Хофстеде. Ефективні стратегії адаптації міжнародного бізнесу до місцевої культури. Важливість міжнародного бізнес-етикету. Ключові відмінності в міжнародному бізнес-етикеті. Особливості бізнес-етикету різних країн світу. Еволюція корпоративної соціальної відповідальності та її види. Основні чинники, що спонукають міжнародний бізнес до соціальної відповідальності. Розробка програм соціальної відповідальності для міжнародного бізнесу.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1.1. Система оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти (денна форма)

№ з/п	Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4-5	
			Кількість одиниць	Максимальна кількість	Кількість одиниць	Максимальна кількість	Кількість одиниць	Максимальна кількість	Кількість одиниць	Максимальна кількість
1	Відвідування лекцій	1	2	2	2	2	2	2	4	4
2	Відвідування практичних (семінарських) занять	1	2	2	2	2	2	2	4	4
3	Виконання завдань для самостійної роботи	5	2	10	2	10	3	15	5	25
4	Робота на практичних (семінарських) заняттях	10	2	20	2	20	2	20	4	40
5	Виконання модульної контрольної роботи	25	1	25	1	25	1	25	2	50
Разом				59		59		64		123
Розрахунок коефіцієнта			305:60=5,08							
Екзамен			40							
Загалом			100							

6.1.2. Система оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти (заочна форма)

№ з/п	Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4-5	
			Кількість одиниць	Максимальна кількість	Кількість одиниць	Максимальна кількість	Кількість одиниць	Максимальна кількість	Кількість одиниць	Максимальна кількість
1	Відвідування лекцій	1	1	1	1	1	1	1	2	2
2	Відвідування практичних (семінарських) занять	1	1	1	1	1	1	1	2	2
3	Виконання завдань для самостійної роботи	5	2	10	2	10	3	15	5	25
4	Робота на практичних (семінарських) заняттях	10	1	10	1	10	1	10	2	20
Разом				22		22		27		49
Розрахунок коефіцієнта			120:60=2,0							
Екзамен			40							
Загалом			100							

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин денна / заочна	Бали денна / заочна
Змістовий модуль 1. Теоретичні засади функціонування міжнародного бізнесу			
1	Міжнародний бізнес в епоху глобалізації	4/14	5/5
2	Міжнародне бізнес-середовище	6/12	5/5
Змістовий модуль 2. Міжнародна торгівля та міжнародне інвестування як основні форми міжнародного бізнесу			
3	Торговельні форми міжнародного бізнесу	6/12	5/5
4	Інвестиційні форми міжнародного бізнесу	6/12	5/5
Змістовий модуль 3. Фінансовий менеджмент в міжнародному бізнесі			
5	Механізм здійснення міжнародних розрахунків	6/10	5/5
6	Механізм валютного регулювання в міжнародному бізнесі	6/10	5/5
7	Механізм здійснення міжнародних кредитно-фінансових операцій	6/10	5/5
Змістові модулі 4-5. Особливості організації та управління міжнародним бізнесом			
8	Стратегічний менеджмент в міжнародному бізнесі	6/10	5/5
9	Маркетинг як інструмент міжнародного бізнесу	6/10	5/5
10	Електронна комерція в міжнародному бізнесі	6/10	5/5
11	Управління трудовими відносинами в міжнародному бізнесі	6/10	5/5
12	Ділова культура і соціальна відповідальність в міжнародному бізнесі	6/10	5/5
Разом		70/130	60 /60

Критерії оцінювання самостійної роботи

Критерії	Обґрунтування критеріїв	Бали
1	2	3
Розуміння завдання	- робота демонструє точне розуміння завдання	1
	- включені матеріали, що безпосередньо розкривають теми або опосередковані до неї	0,5
	- включені матеріали, що не мають безпосереднього відношення до теми, зібрана інформація не аналізується і не оцінюється	0
Повнота розкриття теми	- тема розкрита повністю	1
	- часткове розкриття теми	0,5
	- виконане завдання не відповідає темі	0
Логіка викладу інформації	- логічне й структуроване викладення матеріалу	1
	- порушення логіки й структури викладу	0,5
Креативність	- унікальність роботи, велика кількість оригінальних прикладів, у роботі присутні авторські знахідки	1
	- стандартна робота, не містить авторської індивідуальності	0,5
Культура змістового наповнення відповідей	- орфографічно правильно оформлена робота з точки зору граматики, стилістики	1
	- присутні не грубі помилки з точки зору граматики, стилістики, орфографії	0,5
	- грубі помилки з точки зору граматики, стилістики, орфографії	0
Разом		5 балів

6.3. Завдання для роботи на практичних заняттях та критерії їх оцінювання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин денна / заочна	Бали денна / заочна
Змістовий модуль 1. Теоретичні засади функціонування міжнародного бізнесу			
1	Міжнародний бізнес в епоху глобалізації	2/1	10/5
2	Міжнародне бізнес-середовище	2/1	10/5
Змістовий модуль 2. Міжнародна торгівля та міжнародне інвестування як основні форми міжнародного бізнесу			
3	Торговельні форми міжнародного бізнесу	2/1	10/5
4	Інвестиційні форми міжнародного бізнесу	2/1	10/5
Змістовий модуль 3. Фінансовий менеджмент в міжнародному бізнесі			
5	Механізм здійснення міжнародних розрахунків	2/1	10/5
6	Механізм валютного регулювання в міжнародному бізнесі	1/0	5/0
7	Механізм здійснення міжнародних кредитно-фінансових операцій	1/1	5/5
Змістові модулі 4-5. Особливості організації та управління міжнародним бізнесом			
8	Стратегічний менеджмент в міжнародному бізнесі	2/1	10/5
9	Маркетинг як інструмент міжнародного бізнесу	2/1	10/5
10	Електронна комерція в міжнародному бізнесі	2/1	10/5
11	Управління трудовими відносинами в міжнародному бізнесі	1/1	5/5
12	Ділова культура і соціальна відповідальність в міжнародному бізнесі	1/0	5/0
Разом		20/10	100 /50

Критерії оцінювання практичних занять:

Форма подання результатів: надсилання файлу з відповіддю у ЕНК.

Критерії оцінювання:

Максимальна оцінка – 10/5 балів виставляється якщо завдання виконано повністю, вірно, структуровано, наведено необхідні пояснення, розрахунки (для задач) виконані вірно.

Бали знижуються, якщо у невірні або відсутні базові положення завдання (мінус 1-2-3... бали в залежності від завдання), якщо завдання не виконано - 0 балів.

Термін здачі: відповідь на практичному занятті з відповідної теми, якщо заняття проводиться аудиторно, або термін, вказаний викладачем, якщо заняття дистанційне.

6.4. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Поточний контроль за результатами виконання контрольних (модульних) робіт передбачає оцінювання теоретичних знань та практичних умінь і навичок, які здобувач освіти набув після завершення вивчення навчального матеріалу

змістового модуля з дисципліни. Виконання модульних контрольних робіт здійснюється шляхом тестування через модульне середовище Університету.

Сума балів, накопичених здобувачем освіти за виконання модульних контрольних робіт свідчить про ступінь оволодіння ним програмою навчальної дисципліни на конкретному етапі її вивчення.

Критерії оцінювання модульного контролю наступні:

Максимальна кількість балів за модульну контрольну роботу 1 – 25. Складається з 25 випадкових тестових завдань за темами 1-2.

Максимальна кількість балів за модульну контрольну роботу 2 – 25. Складається з 25 випадкових тестових завдань за темами 3-4.

Максимальна кількість балів за модульну контрольну роботу 3 – 25.

Складається з 25 випадкових тестових завдань за темами 5-7.

Максимальна кількість балів за модульні контрольні роботи 4-5 – 50. Складається з 50 випадкових тестових завдань за темами 8-12.

Кожен тест оцінюється у 1 бал максимально.

При тестуванні он-лайн оцінка обраховується:

- для тестів, які передбачають одну правильну відповідь (формату «один з багатьох» / «так або ні») 1 бал виставляється, якщо відповідь правильна, у протилежному випадку виставляється оцінка 0 балів;

- за тест, який передбачає декілька правильних відповідей (формат «декілька з багатьох», «відповідність») оцінка розраховується на пропорційній основі. Якщо, наприклад, в тесті передбачено дві правильні відповіді, то 1 бал виставляється, якщо студент навів обидві правильні відповіді, якщо одну правильну і одну неправильну – то оцінка за тест 0,5 балів, якщо ж обидві відповіді студента неправильні – тест оцінюється у 0 балів). Аналогічно для 3 відповідей – кожна оцінюється у 0,33 бали і помилки враховуються відповідно.

При виконанні модульної контрольної роботи необхідно слідкувати за терміном виконання та за часовим обмеженням.

Форми проведення та критерії оцінювання модульного контролю

Модулі	Теми дисципліни	Форма контролю	Максимальна сума балів
1	Теми 1, 2 згідно з тематичним планом дисципліни	тест	25 балів
2	Теми 3,4 згідно з тематичним планом дисципліни	тест	25 балів
3	Теми 5,6,7 згідно з тематичним планом дисципліни	тест	25 балів
4	Теми 8,9,10,11,12 згідно з тематичним планом дисципліни	тест	50 балів

6.5. Форми проведення підсумкового контролю

Семестровий контроль – екзамен. Екзамен проводиться у дистанційній формі (онлайн в середовищі Moodle) і включає 40 тестів, які охоплюють весь зміст курсу.

Кожен тест оцінюється у 1 бал максимально, тому за 40 тестових завдань студент може одержати максимально 40 балів.

При тестуванні он-лайн оцінка обраховується:

- для тестів, які передбачають одну правильну відповідь (формату «один з багатьох» / «так або ні») 1 бал виставляється, якщо відповідь правильна, у протилежному випадку виставляється оцінка 0 балів;

- за тест, який передбачає декілька правильних відповідей (формат «декілька з багатьох», «відповідність») оцінка розраховується на пропорційній основі. Якщо, наприклад, в тесті передбачено дві правильні відповіді, то 1 бал виставляється, якщо студент навів обидві правильні відповіді, якщо одну правильну і одну неправильну – то оцінка за тест 0,5 балів, якщо ж обидві відповіді студента неправильні – тест оцінюється у 0 балів). Аналогічно для 3 відповідей – кожна оцінюється у 0,33 бали і помилки враховуються відповідно.

Орієнтовний перелік питань до екзамену

1. Суть та підходи до визначення міжнародного бізнесу.
2. Ключові відмінні ознаки міжнародного бізнесу.
3. Причини та мотиви здійснення міжнародного бізнесу.
4. Особливості сучасного міжнародного бізнесу.
5. Основні етапи розвитку міжнародного бізнесу.
6. Види міжнародного бізнесу, їх характеристика.
7. Суб'єкти міжнародного бізнесу, їх характеристика.
8. Фактори міжнародного бізнес-середовища.
9. Характеристика економічного середовища.
10. Характеристика політичного середовища.
11. Характеристика культурного середовища.
12. Характеристика соціального середовища.
13. Характеристика технологічного середовища.
14. Суть та принципи міжнародної торгівлі.
15. Вільна торгівля та її основні переваги і недоліки.
16. Протекціонізм та його інструменти. Переваги та недоліки політики протекціонізму.
17. Основні показники розвитку міжнародної торгівлі.
18. Форми міжнародної торгівлі товарами.
19. Традиційна торгівля та торгівля в межах кооперації.
20. Характерні ознаки біржової торгівлі та торгівлі на аукціонах.
21. Особливості торгівлі на міжнародних тендерах, міжнародних ярмарках та міжнародних виставках.
22. Зустрічна торгівля та зустрічні закупівлі, товарообмін, компенсаційна торгівля, клірингова торгівля, операції з давальницькою сировиною як особливі види торговельних форм міжнародного бізнесу.

23. Міжнародні інвестиції та міжнародний рух капіталу. Поняття країни-донора та країни-реципієнта інвестицій.
24. Витік (відтік) капіталу та чистий приплив капіталу.
25. Мотиви та причини зарубіжного інвестування.
26. Суть та ознаки міжнародного інвестиційного ринку.
27. Факторні, товарні та фінансові ринки в структурі міжнародного інвестиційного ринку.
28. Грошовий ринок, ринок капіталу, ринок цінних паперів як складові фінансового ринку.
29. Основні види цінних паперів та їх характеристика.
30. Механізм регулювання міжнародної інвестиційної діяльності.
31. Інструментарій адміністративно-правового, економічного та соціально-психологічного регулювання.
32. Поняття та види розрахунків в міжнародному бізнесі.
33. Процес здійснення транскордонного переказу.
34. Переваги та недоліки використання транскордонного переказу.
35. Учасники вексельної форми розрахунків, їх основні дії.
36. Технологія використання простого та переказного векселів.
37. Переваги та недоліки використання вексельної форми розрахунків.
38. Учасники інкасової форми розрахунків та їх основні дії.
39. Уніфіковані правила по інкасо.
40. Технологія здійснення документарного інкасо відповідно до класифікації його видів.
41. Переваги та недоліки використання інкасової форми розрахунків.
42. Учасники акредитивної форми розрахунків та їх основні дії.
43. Уніфіковані правила і умови використання документарного акредитиву.
44. Технологія здійснення документарного акредитива відповідно до класифікації його видів.
45. Переваги та недоліки використання акредитивної форми розрахунків.
46. Поняття та види валютних рахунків в системі міжнародних розрахунків.
47. Характеристика поточних валютних рахунків.
48. Характеристика розподільчих валютних рахунків.
49. Строки здійснення розрахунків в іноземній валюті. Підстави та види відповідальності за порушення валютного законодавства.
50. Загальні умови торгівлі іноземною валютою.
51. Суб'єкти міжбанківського валютного ринку, їх функції.
52. Умови здійснення валютних операцій на міжбанківському валютному ринку: «тод», «том», «спот», «форвард».
53. Порядок обов'язкового продажу іноземної валюти.
54. Документи необхідні для вільного продажу валюти.
55. Порядок купівлі іноземної валюти.
56. Поняття та види міжнародних кредитно-фінансових операцій.
57. Технологія кредитування експортера.

58. Особливості кредитування нерезидентами.
59. Особливості кредитування у формі врахування векселів.
60. Особливості кредитування під державні гарантії.
61. Сутність міжнародних лізингових операцій та їх призначення.
62. Об'єкти лізингу. Учасники лізингових операцій та їх основні дії.
63. Класифікація лізингових операцій та технологія їх здійснення.
64. Поняття міжнародного факторингу, основні характеристики.
65. Особливості факторингу та уступки вимоги.
66. Особливості факторингу та кредиту.
67. Особливості факторингу та врахування векселів.
68. Особливості факторингу та страхування ризиків.
69. Учасники факторингових операцій та їх основні дії.
70. Класифікація факторингових операцій та технологія їх здійснення.
71. Переваги та недоліки використання факторингу.
72. Сутність міжнародних форфейтингових операцій.
73. Порівняльна характеристика факторингових та форфейтингових операцій.
74. Основні учасники форфейтингових операцій та їх основні дії.
75. Класифікація форфейтингових операцій та технологія їх здійснення.
76. Переваги та недоліки використання форфейтингу.
77. Завдання міжнародного стратегічного менеджменту.
78. Сутність стратегій та причини їх вибору в контексті розвитку міжнародного бізнесу. Стратегічні альтернативи.
79. Еволюція основних стратегій.
80. Групи еталонних стратегій розвитку міжнародного бізнесу.
81. Організація стратегічного планування в міжнародній фірмі, передумови формування стратегії міжнародних фірм.
82. Види міжнародних стратегій.
83. Алгоритми стратегічного планування.
84. Корпоративні стратегії розвитку.
85. Корпоративні стратегії здійснення закордонних операцій.
86. Сутність і сфера дії міжнародного маркетингу.
87. Маркетингове середовище міжнародного бізнесу.
88. Особливості міжнародних маркетингових досліджень та сегментації міжнародних ринків.
89. Характеристика основних стадій процесу проведення міжнародного маркетингового дослідження.
90. Етапи сегментування міжнародних ринків.
91. Міжнародний маркетинг-мікс. Концепція 4 Р.
92. Брендинг-маркетинг. Міжнародна дистрибуція. Канали розподілу.
93. Суть і зміст електронної комерції.
94. Переваги та характерні риси електронної комерції.
95. Електронна комерція як форма ведення бізнесу.
96. Механізми функціонування глобальної електронної торгівлі.
97. Інфраструктура та менеджмент систем електронного бізнесу.

98. Сучасні електронні біржові системи.
99. Складові електронної комерції.
100. Сектор B2B. Сектор B2C. Сектор B2G. Сектор C2B. Сектор C2C. Сектор C2G. Сектор G2B. Сектор G2C. Сектор G2G.
101. Електронні платіжні системи.
102. Внутрішньодержавна та міжнародна платіжна система.
103. Переваги та недоліки використання електронних грошей при здійсненні оплат в міжнародному бізнесі.
104. Особливості управління людськими ресурсами в міжнародному бізнесі.
105. Характеристика основних факторів, що впливають на особливості управління людськими ресурсами.
106. Основні елементи системи управління людськими ресурсами. Планування персоналу.
107. Відбір і підбір персоналу. Зовнішній рекрутинг. Внутрішній рекрутинг. Етноцентризм. Поліцентризм. Регіоцентризм. Геоцентризм. Адаптація персоналу.
108. Навчання і розвиток персоналу.
109. Оцінка персоналу.
110. Мотивація та стимулювання персоналу. Моделі мотивації.
111. Особливості формування соціально-трудова відносин в міжнародному бізнесі.
112. Сутність культури та її значення в міжнародному бізнесі.
113. Характеристика основних елементів культури.
114. Важливість культури в різноманітних бізнес-контекстах.
115. Типологія культурних вимірів Хофстеде.
116. Ефективні стратегії адаптації міжнародного бізнесу до місцевої культури.
117. Важливість міжнародного бізнес-етикету. Ключові відмінності в міжнародному бізнес-етикеті.
118. Особливості бізнес-етикету різних країн світу. Еволюція корпоративної соціальної відповідальності та її види.
119. Основні чинники, що спонукають міжнародний бізнес до соціальної відповідальності.
120. Розробка програм соціальної відповідальності для міжнародного бізнесу.

6.6. Оцінювання освітніх досягнень здобувачів освіти за системою ECTS

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

Навчально-методична карта дисципліни (для денної форми навчання)

Разом: 150 год., лекції – 20 год., практичні заняття – 20 год., модульний контроль – 10 год., самостійна робота – 70 год., підсумковий контроль (екзамен) – 30.

Модулі	Змістовий модуль 1. Теоретичні засади функціонування міжнародного бізнесу		Змістовий модуль 2. Міжнародна торгівля та міжнародне інвестування як основні форми міжнародного бізнесу		Змістовий модуль 3. Фінансовий менеджмент в міжнародному бізнесі			Змістові модулі 4-5. Особливості організації та управління міжнародним бізнесом				
<i>Кількість балів</i>	59		59		64			123				
Лекції	Тема 1 (1 бал)	Тема 2 (1 бал)	Тема 3 (1 бал)	Тема 4 (1 бал)	Тема 5 (1 бал)	Тема 6 (0,5 балів)	Тема 7 (0,5 балів)	Тема 8 (1 бал)	Тема 9 (1 бал)	Тема 10 (1 бал)	Тема 11 (0,5 балів)	Тема 12 (0,5 балів)
Практичні заняття	Тема 1 (11 балів)	Тема 2 (11 балів)	Тема 3 (11 балів)	Тема 4 (11 балів)	Тема 5 (11 балів)	Тема 6 (5,5 балів)	Тема 7 (5,5 балів)	Тема 8 (11 балів)	Тема 9 (11 балів)	Тема 10 (11 балів)	Тема 11 (5,5 балів)	Тема 12 (5,5 балів)
Самостійна робота	10 балів		10 балів		15 балів			25 балів				
Модульний контроль	25 балів		25 балів		25 балів			50 балів				
<i>Підсумковий рейтинговий бал – 305</i>												
<i>Коефіцієнт переведення рейтингу у 60-бальну шкалу – 5,08</i>												
Підсумковий контроль	Екзамен – 40 балів											
Разом	100 балів											

Навчально-методична карта дисципліни (для заочної форми навчання)

Разом: 150 год., лекції – 10 год., практичні заняття – 10 год., самостійна робота – 130 год., підсумковий контроль - екзамен.

Модулі	Змістовий модуль 1. Теоретичні засади функціонування міжнародного бізнесу	Змістовий модуль 2. Міжнародна торгівля та міжнародне інвестування як основні форми міжнародного бізнесу	Змістовий модуль 3. Фінансовий менеджмент в міжнародному бізнесі	Змістові модулі 4-5. Особливості організації та управління міжнародним бізнесом
<i>Кількість балів</i>	22	22	27	49
Лекції	Тема 1 (0,5 балів) Тема 2 (0,5 балів)	Тема 3 (0,5 балів) Тема 4 (0,5 балів)	Тема 5 (0,5 балів) Тема 6 (0 балів) Тема 7 (0,5 балів)	Тема 8 (0,5 балів) Тема 9 (0,5 балів) Тема 10 (0,5 балів) Тема 11 (0,5 балів) Тема 12 (0 балів)
Практичні заняття	Тема 1 (5,5 балів) Тема 2 (5,5 балів)	Тема 3 (5,5 балів) Тема 4 (5,5 балів)	Тема 5 (5,5 балів) Тема 6 (0 балів) Тема 7 (5,5 балів)	Тема 8 (5,5 балів) Тема 9 (5,5 балів) Тема 10 (5,5 балів) Тема 11 (5,5 балів) Тема 12 (0 балів)
Самостійна робота	10 балів	10 балів	15 балів	25 балів
<i>Підсумковий рейтинговий бал – 120</i>				
<i>Коефіцієнт переведення рейтингу у 60-бальну шкалу – 2,0</i>				
Підсумковий контроль	Екзамен – 40 балів			
Разом	100 балів			

7. Рекомендовані джерела

Основна

1. Міжнародний бізнес: практикум для студ. спеціальностей «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії», «Міжнародні економічні відносини» / Укладач: Карасьова Н.А. Київ: Видавництво Ліра-К, 2019. 74 с. URL: <http://surl.li/labxp>
2. Міжнародний маркетинг: навч. посібник / Т. В. Князева, Ю. П. Колбушкін, С. В. Петровська та ін. К. : НАУ, 2019. 164 с. URL: <http://surl.li/labxc>
3. Сазонець О.М. Управління міжнародним бізнесом: навчальний посібник. Рівне: НУВГП, 2019. 338 с. URL: <http://surl.li/labws>
4. Тарасенко С. В., Петрушенко Ю. М. Міжнародний бізнес: навчальний посібник. Суми: Сумський державний університет, 2021. 222 с. URL: <http://surl.li/glexg>

Допоміжна

1. DiMatteo L. A. International business law and the legal environment: a transactional approach. 4th edition. 2020. 768 p. URL: <http://surl.li/lwlvj>
2. Wild J., Wild K. International business: the challenges of globalization. 9th edition. 2021. 448 p. URL: <http://surl.li/lwlv0>
3. Резнікова Н.В., Шлапак А.В., Іващенко О.А. Від промислових екосистем до екосистем цифрової економіки: нові бізнес-моделі і моделі конкуренції в умовах діджиталізації міжнародної торгівлі товарами і послугами. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2023. № 2. С. 332-340. URL: <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2023-316-2-52>
4. Карп В.С., Резнікова Н.В., Іващенко О.А. Сталий розвиток зеленого маркетингу: екологічний і безпековий імператив міжнародного бізнесу як складова глобальної кліматичної адженди *Агросвіт*. 2023. № 17. С. 3-11. URL: <https://www.nayka.com.ua/index.php/agrosvit/article/view/2025>
5. Резнікова Н.В., Булатова О.В., Іващенко О.А. Медіаекономіка та медіаринок в умовах цифровізації інформаційних продуктів та послуг: нові можливості для міжнародного бізнесу. *MODELING THE DEVELOPMENT OF THE ECONOMIC SYSTEMS*. 2023. №1. С. 146-153. URL: <https://mdes.khmnpu.edu.ua/index.php/mdes/article/view/162>
6. Резнікова Н.В., Булатова О.В., Шлапак А.В., Іващенко О.А. Платформізація цифрової економіки чи техноглобалізм цифрових платформ? Трансформаційний потенціал діджиталізованих ринків для міжнародного бізнесу і торгівлі. *Ефективна економіка*. 2023. №6. URL: <https://nayka.com.ua/index.php/ee/article/view/1677>
7. Резнікова Н.В., Булатова О.В., Шлапак А.В., Іващенко О.А. Інновації як драйвер цифрової трансформації світової економіки в умовах техноглобалізму: вплив нових бізнес-моделей на розвиток міжнародної торгівлі товарами і послугами. *Інвестиції: практика та досвід*. 2023. №12. С. 6-12. URL: <https://www.nayka.com.ua/index.php/investplan/article/view/1727>

8. Резнікова Н.В., Булатова О.В., Іващенко О.А. Колізії конкуренції на діджиталізованих ринках в умовах техноглобалізму: ризики інноваційного та інформаційно-цифрового неопротекціонізму для міжнародного бізнесу та електронної комерції. *Інвестиції: практика та досвід*. 2023. №13. С. 13-21. URL: <https://www.nauka.com.ua/index.php/investplan/article/view/1757>

9. Русак Д.М., Резнікова Н.В., Іващенко О.А. Ризик-менеджмент глобальних ланцюгів поставок: вразливість і стійкість у фокусі стратегічного управління в умовах глобальної невизначеності економічної кон'юнктури. *Агросвіт*. 2022. № 21. С. 3-11. URL: <https://doi.org/10.32702/2306-6792.2022.21.3>

10. Гринчак Н. А., Булах Т. М., Іващенко О. А. Ефективний комунікаційний менеджмент як чинник розвитку сучасних міжнародних компаній. *Науковий вісник Національної академії статистики, обліку та аудиту*. 2021. №3-4. С. 72-79. URL: <https://nasoa-journal.com.ua/index.php/journal/article/view/251>

11. Булах Т.М., Іващенко О.А., Плахотнікова Л.О. Аналіз стану та тенденції розвитку зовнішньої торгівлі України з країнами ЄС. *Науковий вісник Національної академії статистики, обліку та аудиту*. 2019. № 1-2. С. 59-68. URL: <https://doi.org/10.31767/nasoa.1-2.2019.07>

12. Іващенко О.А. Валютно-фінансовий механізм зовнішньоекономічної діяльності: тестові завдання. Київ: Національна академія статистики, обліку та аудиту, 2021. 82 с. URL: <http://194.44.12.92:8080/jspui/handle/123456789/5940>

13. Іващенко О.А., Рубцова М.Ю. Управління людськими ресурсами в БНП в умовах конкуренції за глобальні таланти й фінансові інвестиції: виклики для глобального бізнесу. *Міжнародні відносини. Серія "Економічні науки"*. 2019. № 18. URL: http://journals.iir.kiev.ua/index.php/ec_n/article/view/3684

14. Резнікова Н. В., Іващенко О. А., Рубцова М. Ю. Особливості міжнародної маркетингової стратегії високотехнологічних компаній в умовах глобального інноваційного суперництва. *Ефективна економіка*. 2019. № 10. URL: <http://doi.org/10.32702/2307-2105-2019.10.15>

Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Світової організації торгівлі. URL: <https://www.wto.org/>
2. Офіційний сайт Світового банку. URL: <https://www.worldbank.org/>
3. Офіційний сайт Організації економічного співробітництва та розвитку. URL: <https://data.oecd.org>
4. Офіційний сайт Міжнародного валютного фонду. URL: <https://www.imf.org/>
5. Офіційний сайт Організації Об'єднаних Націй з промислового розвитку. URL: <https://www.unido.org/>
6. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>
7. Офіційний сайт Євростату. URL: <https://ec.europa.eu/eurostat>